

Өвс хадлгын өргөр делгүүлхн

Партийн Централын Комитет болн Советск правительств сүл джилмүдт советск орг-ггнн селәнә эдл-ахун эдл-ахун гаргългъар агъу ик программ делгүүлхн. Советск олн-амтнә гүн ухан-седклин таасвр үзсн КПСС-н XX-ч съездин тууджргч шиндврмүдәс иштә, селәнә эдл-аху улм цааранднь өсгдж-өргджүлгъяр Ленинск партәр болн Советск правительствәр диглгддж кегдсн төрмүдиг советск олн-амтн агъу ик политическ болн производственн өргмджтәгъяр авч кедж, күүцәдж йовна.

Хальмг таньгъчин күүч-көбл-лүг, цуг советск олн-келн амтслә хамдан эврәннь экономикән цуг халхарнь өсгдж-өргджүлгъяр бас шунмгә сән көдлмш кедж йовна. Мал-ахун гүлгәнә батта көрнъ белддж, гүлгүг тег газр хагълад, кесг зун миньгүн гектар газрт олн-зүсн тәрмр өвс, эрднъ-шишә, ичмә, хар гуйрин буудә тәрв.

Нургълдж мал өсгдг Хальмг таньгъчд малин хот белд-лүг, өвс хадлгын, тәрә тәрдр райосар тәрә хуралгынла йил-гъл уга әдл чинртә болдмн. Тегәд бдгә цагт, июнь сард мана цуг совхозмудин, МТС-н, МЖС-н болн колхозмудин гардачнр, таньгъчин партийн, өвс болн комсомольск ор-ггнн өс йоста шүүвр бәрджә-нә. Хальмгин энгъ-захнъ үзгд-шгө теегәр, хадх өвсн бәәнә. Өвс хаддж хурадж авлгын йир ик эрки чинртә төр.

Приозери района совхозму-дар болн колхозмудар майин 20-д 2099 гектар газрт өвсн хадгдсн бәәнә. Эн района өвс хадлгәна зәрм агрегатс, өвс хадлгәнд көдлмшин сән улгүр үзүлдж йовна. Сарпинск райо-на Чапаевин нертә совхоз ха-дсн 1487 гектар газрасн 54 тонн өвс скирдлдж.

Болв таньгъчар өвс хад-лгәна көдлмш өргн дел-гүлтән авад уга гидж келж кергтә. Зәрм совхозмудар, кол-хозмудар болхла, — өвс хадх болад уга, ода бийнъ көк эс гидж хадм чигә өвсн уга, намр күүләхмн гих аюта йовдл гарна. Иим санатагъяр, өвс эс хаддж болхнъ кенд болв чигн медгдджәнә. Тегәд тиим бә-әдлгиг уурулдж, энүнә хадж-гър буругъинн илткддж, өвс хадлгын өргнәр делгүүл-лгын — партийн болн советск организацсин, эдл-ахун гар-дачнрин эрки төр болджана.

Улгүрнъ, Каспийск районд өвсн ургъсн газр дала. Болв эн района „Каспиец“, „Вторая Пятилетка“ гидг колхозмудин ахунчнр — өвсн ода бийнъ хадх болад уга гидж келцхәнә. Эдн-тә зергддж бәәдг „Оленичев-ский“ гидг совхоз болхла, эднә хәвргднъ өвс хадлгәна көдлмшиг өргн кемджтәгъяр делгүүлдж йовна.

Малин хот белдлгәнд, өвс

хадлгәнд МЖС-с ик гидг нильчән үзүлх зөвтә. Эднә агъу ик күүч-чидлгә техник хамгин сән көдлмшин ашта-гъяр олзлгдх зөвтә. Эн туст МЖС-н механизатормудин, ме-ханикүдин кех көдлмш дегд ик чинртә.

Приозери района „Обиль-ный“ гидг совхозд өвс хадл-гәна гурвн бригад зурагъяр хәләгдсн. Өвснә хадад гарад хаддж йовхнъ, негхн бригад, наадкснъ ода бийнъ белн бо-лад уга. Өвснә хадад гарсн бригаднъ болхла, диг-даран татгар, бүүрднъгү бишәр көд-лдж йовна. Тракторист Лы-сенкон агрегат өвс хадлгәнд гарад 50 гектар чигн хаддж уга, машинәннъ раман хамх-лдж.

Иим бәәдлд цааранднъ те-сдж болш уга. Бәәх техникән шулун болдгар, сән чинртә-гъяр ясдж, өвснә хадад олзл-лгын — мана эрки төр болджа-на.

Хадлгәна газриг цугтагыннъ зуг машингъяр хаддж авхар седхлә, хаджгър болх. Юнъгад гихлә, машингъяр хаддж болш уга, багъ агъута газр бас бәәнә. Эн туст мана Хальмг таньгъчин малчнр сән дамшлтта болдг. Болв эн дам-шлт дегд татугъяр олзлгддж йовна, нам зәрм гардачнр эк-ләд мартдж йовна. Улгүрнъ, „Красный Моряк“ гидг колхоз эврә чидләр, мөрд татсн өвс хаддг машиндсәр 1500 тоннд күүргдж өвс белдджәнә. Ода эн колхоз мөрәр хаддган мар-тад, эврәннъ районд уга МЖС-н машинд ицджәнә. Маши ку-лгәгә бәәтлнъ цагнъ ирсн өвсн өгрәд, шарлад чинрән гееджә-нә.

Совхозин, колхозин, МТС-н болн МЖС-н эклцин партийн организацсин хооран саагдш уга эрки төрнъ — өвс хадлгәна агрегатсар тодрха партийн-политическ көдлмш муурлтан угагъяр кедж, өвснә хадад болн хуралгәнд көдлдж йовх улсиг, трактористириг өдрин көдлмшин норм күүцәлгәнд аг-слгын болджана.

Хаврин хур эс орсн болв чн-гн, ургъсн өвсн хама чигн бә-әнә, зуг эвинъ олдж, хама ургъ-синъ медж, нег гектар күүртлнъ хаддж авх кергтә. Өвснә хада делгүүлхләрн, түүгән дахулдж ковьнлгддж, скирдлдж йовх ке-ргтә.

Мана ори-нутгин күүч-көблсч олн, тер мет Хальмг таньгъчин цуг күүч-көблсчнр урдк-урд-касн ик өргмджтәгъяр, Алдр Октябрьск революцин 40-ч өбниг уктдж, эдл-аху болн культурн тосхлтин халхд улм ик динлвр бәрлгәнә социали-стическ дөрлдә кедж йовна. Өвс белдлгәнә зурагъан күү-цәддж, колхоз болгәнд, совхоз болгәнд малин хотин элвг кө-рнъ бүүрдәлгын — Октябрин өбнд нәрәдсн мана белг болхмн.